

HISTORIA I TRADYCJA

<http://hit.policja.gov.pl/hit/aktualnosci/218471,Przepisy-drogowe-w-Polsce-cz-1.html>
2022-10-04, 04:57

PRZEPISY DROGOWE W POLSCE CZ. 1

Data publikacji 01.06.2022

„Czas to pieniądź” — mówią Anglicy, jeden z najpotężniejszych narodów świata. Odległość—przestrzeń „kradnie” czas, a więc kradnie pieniądź. Dlatego też ludzkość od najdawniejszych czasów stara się przestrzeń „skrócić” t zn. przebyć ją w jak najkrótszym czasie, szybko przesyłać wiadomości, ludzi i towar. Dwie drogi prowadzą do tego celu — budowa dróg i ulepszenie środków lokomocji, które podnoszą dobrobyt kraju, sprzyjają rozwojowi kultury i handlu. Celowi temu służą obecnie drogi żelazne i bite, drogi wodne, linje telegrafu i telefonu, koleje żelazne i samochody, parowce, a ostatnio telegraf bez drutu i samolot — dwa ptaki bezdrożne i chyże.

Mimo rozwój kolei żelaznych — drogi zwykle mało straciły na swem znaczeniu gospodarczem, kulturalnem, turystycznym i wojskowym, dlatego też zagadnienia związane z budową dróg, ich utrzymaniem i zapewnieniem na nich maksimum bezpieczeństwa są przedmiotem stałej troski państwa i samorządów i winny stać się przedmiotem szanowanym i chronionym przez każdego uświadomionego obywatela państwa, rozumiejącego błogosławione skutki dobrych i bezpiecznych dróg dla dobra całego państwa, a więc i jego obywateli. W dalszym ciągu zajmiemy się też wyłącznie drogami w ścisłym znaczeniu, t. j. drogami lądowymi, przeznaczonymi do ruchu kołowego. Przepisy drogowe, dotyczące dróg kołowych zmierzają do dwóch celów — pierwszy to budowa i utrzymanie dróg, drugi — to przepisy porządkowe na drogach, zmierzające do zapewnienia ochrony samej drogi i bezpieczeństwa publicznego, t. j. regulujące ruch. W tej też kolejności, stosownie do tego podziału, rozpatrzmy obowiązujące u nas przepisy drogowe.

ROZDZIAŁ I.

Budowa i utrzymanie dróg.

Zasadnicze przepisy o budowie dróg zawierają się w:

1. ust. z 10.XI 1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publ. (Dz. Ust. Nr. 6 poz. 32 z 1921 r.);
2. rozp. z 1 .VI 1927 r. o ustalaniu szerokości dróg publ. na Kresach Wsch. (Dz. Ust. Nr. 51 poz. 453) oraz rozp. wykonawc^{em}, ogłoszonym w Nr. 83 Dz. Ust. z tegoż roku pod poz 743;
3. rozp. z 11.X 1927 o zmianach w sieci publ. dróg państ. (Dz. Ust. Nr. 91 poz. 817)

(patrz również ust. z 23.VI 21 — Dz. Ust. Nr. 63 poz. 387 oraz z 6.IX 22 r. — Dz. Ust. Nr. 89 poz. 808);

4. rozp. z 20.X 1927 r. o dostarczaniu środków przewozowych dla wykonywania budowy i utrzymania dróg publ, i mostów (Dz. Ust. Nr. 95 poz. 846).

Według art. 1 ust. z 10.XII 20 r. o budowie i utrzymaniu dróg publ., drogi publiczne dzielą się na:

- a) państwowe, mające znaczenie ogólnopaństwowe,
- b) samorządowe, mające znaczenie lokalne.

Wśród dróg samorządowych ustawa rozróżnia drogi:

- wojewódzkie (mające znaczenie dla całego województwa),
- powiatowe, (mające znaczenie dla powiatu) i

- gminne, do których zaliczono place i ulice miejskie.

Ten, do kogo droga należy, obowiązany jest ją utrzymywać. Wykaz dróg państwowych, których łączna długość wynosi około 12 tysięcy kilometrów, zawiera załącznik do ustawy z 10.XII 20 (wymienionej powyżej pod punktem 1 oraz przepisy uzupełniające, wskazane pod punktem 3).

Za przynależność drogi publicznej, a więc za podlegającą takiej samej ochronie jak sama droga—zostały uznane wszelkie urządzenia, które znajdują się na torze jezdnym lub tuż obok niego, jak: mosty, tamy, nasypy, rowy, place składowe na materiały drogowe, budynki drogowe i t. p. {art. 3 ustawy).

Ogólny nadzór nad drogami należy do Min. Robót Publ., przytem nad samorządowemi — w porozumieniu z Min. Spr. Wewn.

W celu umożliwienia i ułatwienia wykonywania zadań, związanych z budową i utrzymaniem dróg przysługują odnośnej władzy następujące uprawnienia:

- a. prawo wywłaszczenia względnie czasowego zajęcia gruntów i materiałów niezbędnych do budowy i utrzymania dróg (art. 5 ust.);
- b. prawo wstępu i wykonywania prac na gruntach prywatnych, za wynagrodzeniem szkód wyrządzonych w czasie dokonywania pomiarów (art. 6 ust.);
- c. prawo żądania od ludności świadczeń drogowych w naturze, t. j. bądź robocizny, bądź dostarczenia środków przewozowych (art. 28—32 u stewy oraz rozporządzenie z 20.X 1927 wskazane pod punktem 5).

Źródło: „Na Posterunku”, nr 17/1928, Z. Grzegorzewski, zdj. NAC

